

Новітні інформаційні технології у бібліотеці

Автор: Лампіга Алла Віталіївна

Інформаційне середовище загальноосвітнього навчального закладу являє собою сукупність інформаційних ресурсів, використання комп'ютерної техніки і систем зв'язку для створення пошуку, одержання, накопичення, збереження, захисту та поширення інформаційних ресурсів.

Важливе місце у формуванні інформаційного середовища в школі посідає шкільна бібліотека, метою діяльності якої є забезпечення інформаційних потреб учнів та вчителів, пошук та надання інформації користувачам.

Створення інформаційного середовища в школі розпочинається перш за все із встановлення техніки: комп'ютера, принтера, сканера, вибору програми, автоматизації, підключення Інтернет, складання програми по створенню локального середовища в школі.

Найважливіший етап — створення електронного каталогу, занесення карток усіх наявних каталогів і картотек у бібліотеці в електронну форму. Важливим питанням сьогодення є кооперування, інтеграція зусиль при створенні електронного каталогу шкільної бібліотеки. Кожна шкільна бібліотека має дуже схожі фонди (комплектувались раніше з одних і тих самих видавництв), тому є недоцільним кожному набирати один і той же фонд. Можна визначитись у себе на рівні району, що одна бібліотека набирає підручники, інша картотеку статей, ще інша художню літературу.

Висвітлюючи дане питання, доцільно з'ясувати термінологію понять: «електронна», «цифрова», «віртуальна» та «гібридна» бібліотека, тому що останнім часом у науковій літературі все частіше живаються дані поняття. Часом вони ототожнюються, що зумовлює певну плутанину і змушує кожного визначитися в термінах.

Як відомо, бібліотека — це перш за все бібліотечний фонд. У свою чергу, бібліотечний фонд — упорядковане зібрання документів. Тому вважаємо, що:

Традиційна бібліотека — упорядковане зібрання традиційних (паперових) документів.

Цифрова бібліотека — упорядковане зібрання електронних документів. Створювалися цифрові бібліотеки на початковому етапі інформатизації, коли бібліотечні заклади існували порівняно відокремлено, а під інформатизацією розуміли автоматизацію бібліотечних процесів та оцифрування документів.

Електронна бібліотека — це розділена інформаційна система, що дозволяє надійно накопичувати, зберігати і ефективно використовувати різноманітні колекції електронних документів, доступні в зручному для користувачів вигляді через глобальні мережі передачі даних. Робота по створенню електронних бібліотек розпочата в США в 80—х роках, у Великобританії — на початку 90—х років.

Переваги електронної бібліотеки: не потрібно багато екземплярів книг, періодики, не потрібно багато площі, краще зберігаються фонди, повніше забезпечуються потреби користувачів. Користувач отримує інформацію незалежно від часу і місця знаходження, більша імовірність отримати матеріал (тому що як не

в одній, так в іншій бібліотеці він є), підвищується рівень інформаційної культури, комп'ютерної грамотності.

Електронні бібліотеки надають користувачам послуги безпосередньо до електронних каталогів, бібліографічних описів, довідково-реферативної інформації, повних текстів електронних документів (книг, журнальних статей).

Інтернет — глобальна комп'ютерна мережа, що об'єднує користувачів усього світу (більше 40 млн. людей, ця цифра з кожним роком зростає). Сукупність документів, написаних на спеціальній комп'ютерній мові називається веб-сторінками. Бази даних нагадують бібліотеки, в них можна шукати, переглядати на екрані та роздруковувати необхідні матеріали.

Електронна бібліотека — упорядковане зібрання документів + доступ до динамічних електронних документів (Інтернету).

Віртуальна бібліотека — упорядковане зібрання динамічних документів. Від електронної віртуальної бібліотеки відрізняється тим, що не містить статичних електронних документів, орієнтуючись лише в ресурсах мережі Інтернет.

Інтернет як такий не є віртуальною бібліотекою, оскільки документи в ньому не систематизовані. Основною ознакою віртуальної бібліотеки є наявність інформаційного спеціаліста, який упорядковує («створює фонд») ресурси мережі і надає їх користувачам.

Гібридна бібліотека — традиційні документи + статичні електронні документи + Інтернет + інформаційний спеціаліст, тобто поєднання традиційної, електронної та віртуальної бібліотек в одному інформаційному закладі.

Література:

1. Алешин Л.И. Информатизация в библиотеке: учеб. пособие.- Ч. 1. - М.: ИПО Профиздат, 2001. - 176 с.
2. Бирюкова Н.Б., Мовшин Л.М. Компьютер - в школьную библиотеку. - М., 1992. - 19с.
3. Новітні інформаційні технології та бібліотека: Британська рада в Україні. - К., 2000.- 65с.
4. Філіпова Л.Я. Інформаційний сервіс Інтернет: Навч. метод. матеріали. - ХДАК, 2003.- 39с.

Методист з бібліотечних фондів:

Лампіга А.В.□□